

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa Gminy Miasto R.
przeciwko R. spółce z o.o. w R. i C. w R.
o rozwiązanie umowy użytkowania wieczystego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej R. spółki z o.o. w R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej R. spółki z o.o. w R. na rzecz powódki
kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które -

zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 marca 2018 r. pozwana R. spółka z o.o. w R. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższych kryteriów nie spełnia wskazane przez skarżącą we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienie dotyczące wykładni i stosowania art. 240 k.c. w zw. z art. 33 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Te wątki problemowe stanowiły już przedmiot wypowiedzi Sądu Najwyższego m.in. w postanowieniu z dnia 22 marca 2018 r., III CSK 301/17, nie publ., wyroku z dnia 2 czerwca 2016 r., I CSK 451/15, nie publ., wyroku z 7 kwietnia 2016 r., III CSK 249/15, nie publ. oraz wyroku z dnia 18 lutego 2015 r., I CSK 129/14 (OSNC-ZD 2016, nr 2, poz. 36).

Pozbawione cechy istotności wymaganej dla uznania wystąpienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest również drugie z przywołanych zagadnień prawnych. Skarżąca wskazuje bowiem na problem prawny związany ze stosowaniem 65 § 1 i 2 k.c. w zakresie określenia preferencji interpretacyjnych przy wykładni umowy. Tymczasem w odniesieniu do tego zagadnienia prawnego w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażane jest jednolite stanowisko, że w świetle art. 65 § 2 k.c. wykładnia umowy wymaga analizy zgodnego zamiaru stron i celu umowy, którą należy dokonywać z uwzględnieniem całego kontekstu oświadczeń badanych w aspekcie treści, jak i okoliczności w których zostały one złożone (por. m.in. wyroki: z dnia 23 kwietnia 2009, IV CSK 558/08, BSN 2009, nr 7, poz. 11, z dnia 10 października 2003 r., II CK 104/02, nie publ., z dnia 14 listopada 2008 r., V CSK 174/08, nie publ., z dnia 13 stycznia 2005 r., IV CK 448/04, nie publ.). Oznacza to zatem, że sąd, kierując się wynikającymi z art. 65 k.c. dyrektywami wykładni umowy, powinien nie tylko uwzględnić językowe znaczenie złożonych oświadczeń woli, ale również kontekst, w którym umowę zawierano (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2004 r., IV CK 582/03, nie publ.).

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżącą przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podkreślić bowiem należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie można przypisać przedstawionemu przez skarżącą uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej.

Podnieść należy, że nie mogą być uznane za „oczywiste” przywoływane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej twierdzenia wskazujące na wadliwość przeprowadzonej przez Sąd Apelacyjny wykładni umowy użytkowania wieczystego z dnia 10 czerwca 2013 r. oraz niewłaściwe zastosowanie przez tenże Sąd art. 65 k.c. oraz art. 240 k.c. w zw. z art. 33 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomości. Twierdzenia skarżącej, która z jednej strony z powołanymi wyżej przepisami wiąże występowanie w sprawie zagadnień prawnych, a z drugiej strony w naruszeniu tych przepisów upatruje oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pozostają w logicznej sprzeczności.

Nie jest również przekonujące dla potrzeb uznania wystąpienia przesłanki przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. stanowisko skarżącej dotyczące braku odniesienia się przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do podniesionych przez nią w apelacji zarzutów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi bowiem większych zastrzeżeń stanowisko, zgodnie z którym z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji. Za wystraczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2018 r., III UK 199/17, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2018 r., II PK 120/17, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2017 r., IV CSK 563/16, nie publ. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2016 r., V CSK 677/15, nie publ.). Z tych przyczyn stwierdzić należy, że odwołanie się do treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wskazuje na występowanie oczywistej wadliwości w zakresie sprecyzowania stanowiska Sądu Apelacyjnego w kwestii podstawy faktycznej przyjętej za podstawę orzekania w sprawie.

Bezpodstawne jest także wskazanie przez skarżącą oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) poprzez powołanie się na wadliwe pominięcie przez Sąd zastosowania art. 5 k.c. w sytuacji, w której Sąd Apelacyjny rozważył i wskazał okoliczności przemawiające za brakiem podstaw do udzielenia

stronie pozwanej ochrony przewidzianej w art. 5 k.c. Nie może też ująć uwagi, że zgodnie z art. 240 k.c. w zw. z art. 33 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami ostatecznie to sąd, po uwzględnieniu wszystkich prawnie relewantnych przesłanek, orzeka o rozwiązaniu umowy użytkowania wieczystego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2002 r., III CZP 69/02, BSN z 2002, nr 11, s. 8).

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99, 108 § 1 i 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz § 15 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

jw